

FORUM ZA ETNIČKE ODNOSI
FORUM FOR ETHNIC RELATIONS

Saopštenje

o praksi pasivizacija prebivališta

Povodom brojnih primera, među kojima su i primeri iz opštine Medveđa o kojima se u javnosti ukazuje i raspravlja, Forum za etničke odnose ukazuje na sledeće:

Prebivalište je, istorijski gledano, kao institut imalo opravdanje, smisao i osnov u epohi nastanka i razvoja savremenih država. Njegova uloga je da, zbog pravne sigurnosti, formalizuje u pravnom smislu vezu individue, kao nosioca prava i obaveza sa određenom teritorijom na kojoj deluju organi pred kojima ih ona ostvaruje ili izvršava.

Pasivizacija prebivališta sa svoje strane, ima za cilj da izjednači pravno i činjenično stanje kako bi se onemogućilo izigravanje njegove osnovne svrhe kroz zloupotrebe i istovremeno postojanje u stvarnom životu dva prebivališta - jednog formalnog i drugog stvarnog i suštinskog. Kao pomoćno sredstvo na tom putu služi boravište kao privremeno mesto sa kojim individua ima određene veze u periodu kada živi, radi i stvara van prebivališta.

Međutim, ova mera, koju sprovode nadležni državni organi, ne rešava problem već, često, stvara nove probleme.

Neke od posledica pasivizacije prebivališta su: stvaranje netačne slike o broju i strukturi stanovništva na određenoj teritoriji, onemogućavanje ostvarivanja političkih (na primer, pribavljanje putne isprave), imovinskih (na primer, postupak legalizacije nepokretnosti) i socijalnih prava (primanje socijalnih prinadležnosti) i koruptivni potencijal procedure pasivizacije prebivališta.

Naš pravni poredak nije usamljen u praksi pasivizacije prebivališta, ali ga opterećuju činjenice da je postao masovna pojava prema tačno određenoj etničkoj grupi. To ga čini podobnim za problematizaciju na međunarodnom nivou.

Imajući u vidu prethodne stavove, Forum za etničke odnose ukazuje na potrebu:

- preispitivanja postojećeg zakonodavstva kojim se reguliše pitanje boravka domaćih državljana, ali i stranih državljana. Pri tome bi trebalo imati u vidu i evropske pravne vrednosti;
- u pripremama i sprovođenju predstojećeg “probnog popisa stanovništva“, domaćinstava i stanova, imati u vidu i ovo pitanje i učiniti sve što je potrebno da se dođe do tačnih podataka;
- pozivamo Vladu Srbije, da preko nadležnih ministarstava, preduzme sve mere, da se perispitaju do sada obavljene pasivizacije adresa i da se u razumnom roku odgovara na prigovore građana po pitanjima pasivizovanih adresa, i
- posebnim inspekcijским i kriminalističkim merama bi trebalo proveriti postojanje organizovanog kriminalnog delovanja u postupku izdavanja potvrda o državljanstvu, boravku kao prilikom izdavanja ličnih i putnih isprava.

Beograd, 26. mart 2019.